

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в II кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у II кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, недостатнього попиту, високих цін на сировину, матеріали, а також обмеженості виробничих потужностей респонденти послабили свої очікування щодо зменшення виробництва товарів і послуг в Україні та перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 50.0% (найнижчі очікування серед регіонів), у попередньому кварталі – «мінус» 25.0% (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 0.3%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 58.3% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 10.0% (як у попередньому опитуванні), у цілому по Україні – 62.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво, воєнні дії та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- посилення девальвації національної валюти: 81.8% респондентів очікує знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 75.0%), у цілому по Україні – 84.9%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (одні з найстриманіших очікувань серед регіонів) (як у попередньому кварталі «мінус» 33.3%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 0.2%;
- зменшення обсягів реалізації виробленої продукції помітно нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 41.7%) (таблиця). У цілому по Україні очікується збільшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 8.7%;
- незмінні обсяги інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 0.0% (другий квартал поспіль). Водночас респонденти очікують зменшення інвестиційних видатків на будівництво нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 41.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 5.4% та «мінус» 5.5% відповідно;
- уповільнення зменшення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%). У цілому по Україні – «мінус» 10.7% (графік 4);
- зростання цін на товари / послуги, що купуються, високими темпами: баланс відповідей – 83.3% (як у I кварталі 2024 року). Респонденти також очікують зростання цін на товари / послуги власного виробництва дещо вищими темпами: баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, ціни на енергоносії, сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (вплив останніх двох чинників посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції нижчими темпами: баланс відповідей – 75.0% (у попередньому кварталі – 83.3%). Пришвидшення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 83.3% (у I кварталі 2024 року – 58.3%) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит та занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також обмеженість виробничих потужностей (вплив чинника значно посилюється) респонденти називають **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

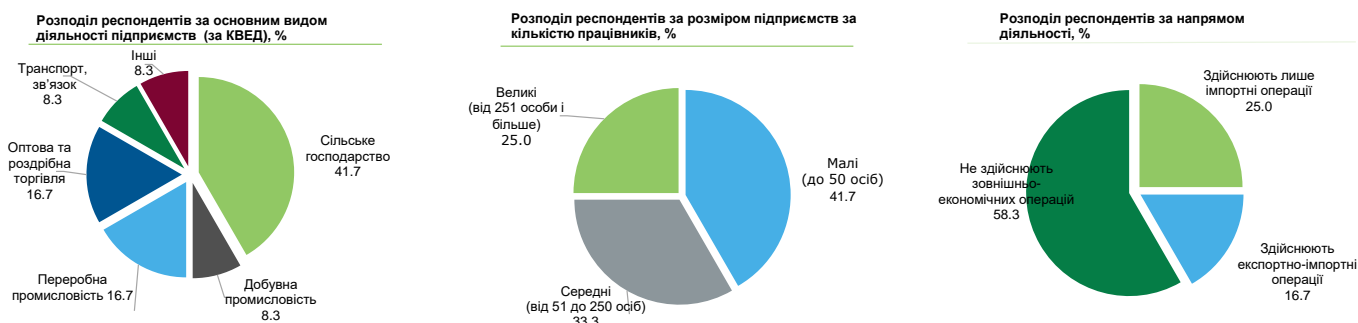
Респонденти очікують збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (їх частка знизилася до 41.7% опитаних), надають перевагу запозиченням у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом не змінилися (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави (графік 10).

Усі респонденти зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.0%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

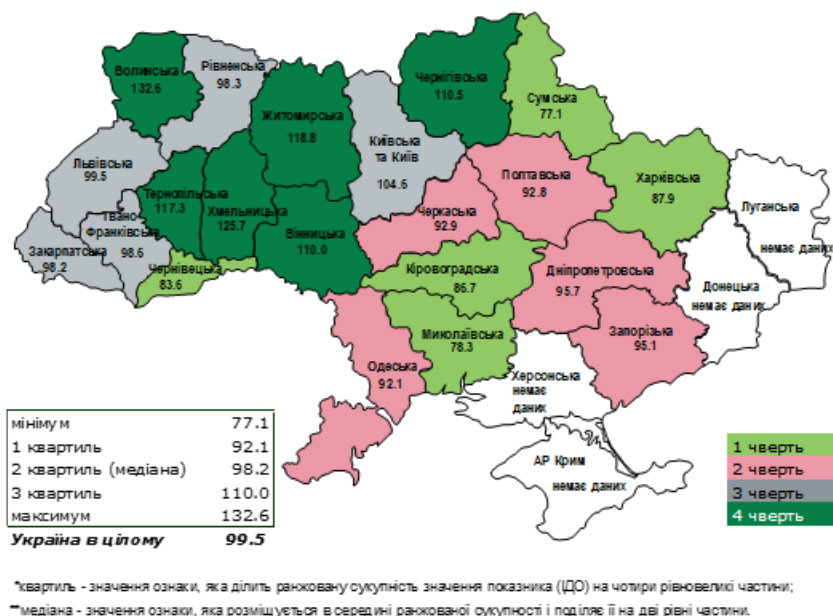
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%). У цілому по Україні – «мінус» 4.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- час проведення – 30 квітня – 27 травня 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

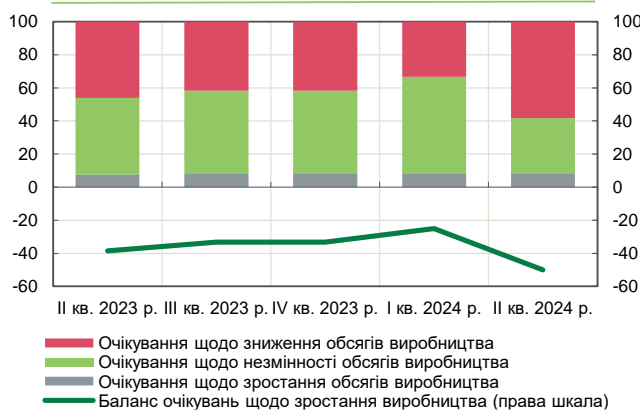
Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-7.7	-36.4	-33.3	-33.3	-25.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-15.4	-25.0	-41.7	-41.7	-8.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-23.1	-25.0	-41.7	-41.7	-25.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-15.4	0.0	-25.0	0.0	0.0
кількості працівників	-7.7	-25.0	-41.7	-25.0	-8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

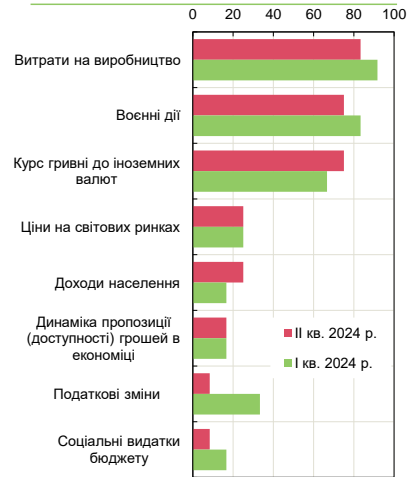
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

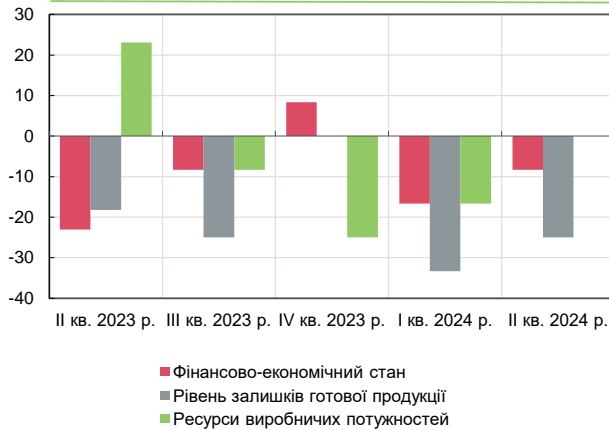
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

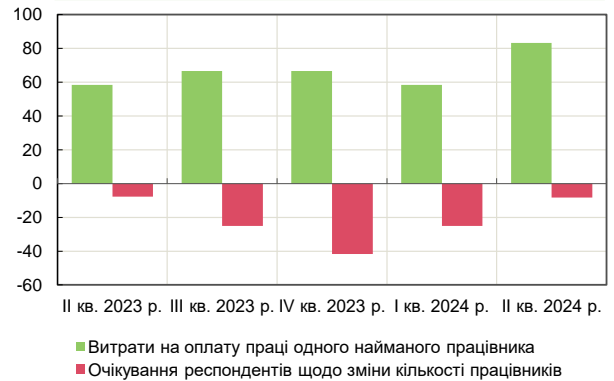
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

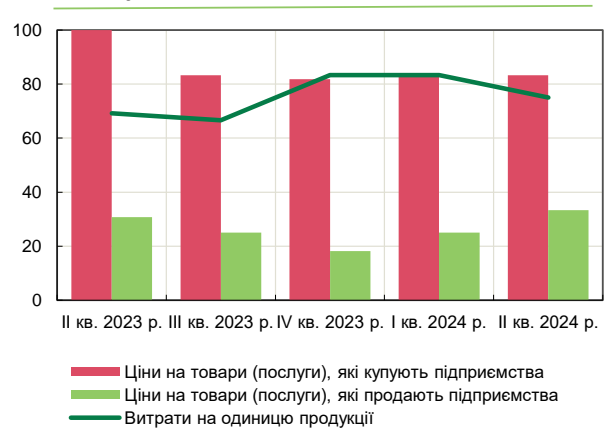
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

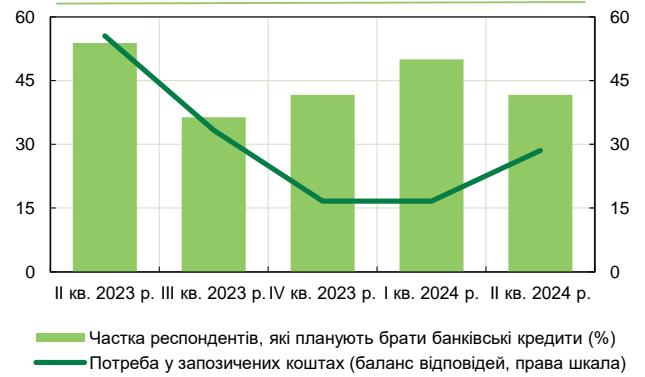
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

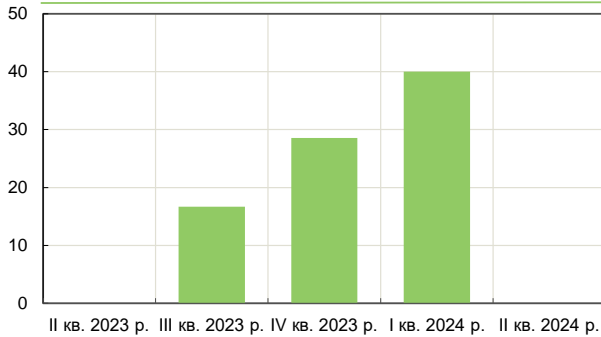
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

